

bayeriff Al, den vilde træffe Arbejderne i Kjøbstæderne eller Kjøbenhavn. Det var altsaa Arbejderne, som han fortrinnsvis havde sit Die henvendt paa at beskaffe. Her i Thinget have vi ogsaa hørt lignende Udtalelser. Da Finantsloven var til 2den Behandling her i Thinget, og der var Tale om at give Tillæg til Skolelærernes Lønning, var der nogle Medlemmer, som mente, at vi burde give de lavt Lønnede forholdsvis Mere, fordi de levede under de mest trykkende Omstændigheder, men det vilde Regjeringen og dens Venner ingenlunde gaa ind paa, og saaledes gaar det i Almindelighed, naar det gjælder at hjælpe de Fortrykte, thi der er Mange, der ofte have udtalt sig meget velvilligt ligeoverfor Arbejderne. Regjeringen har ogsaa mange Gange udtalt sig meget velvilligt ligeoverfor Arbejderklassen, og har endogsaa nedsat en Kommission til at undersøge Arbejdernes Forhold, den saakaldte Arbejderkommission, der skulde virke hen til, at der kunde blive udrettet Noget for dem, men man har rigtignok ikke hørt, at der endnu er kommet ret meget ud deraf. Kommer der imidlertid Forslag frem, ved hvilke man virkelig kan gjøre Noget for Arbejderklassen og for de Smaa i Samsundet, er der Mange, der melde sig fra, og særlig forekommer det mig, at Ministeriet altid melde sig fra. Et Forslag som det her foreliggende synes i Virkeligheden at kunne udrette noget Godt for Arbejderne, idet vi her fra Rigsdagen give en Lov, som gaar ud paa, at der gives et Løstus fra Statskassen, og som vil være en Opfordring for Kommunerne til at tage Hensyn til Arbejderklassen og til de mindre heldigt Stillede; det vil vil vistnok i mange Henseender gjøre en god Virkning. Naar der for Exempel er fremkommet Forslag om at afflasse Krigstoldskatten, kunde Regjeringen heller ikke være med dertil. Jeg finder imidlertid, at det saa mange Aar efter Krigen ikke er rigtigt at have en Krigsskat, navnlig naar vi se, at den hviler forholdsvis tungest paa Arbejderne. Derjom man fra Regjeringens Side hørte, at den vilde være med til at nedsette Tolden paa Brændevin, Kaffe, Sukker og Tobak, var det jo ogsaa en Maade at komme Arbejderne imøde, selv om man ikke fandt, at et Lovforslag som dette vilde være heldigt. Ganske vist er der kommet en Lov om, at Børn ikke maa arbejde i Fabrikkerne, men det kan mange Gange være en tvivlsom Fordel for Arbejderklassen, at den ikke maa sende sine Børn derhen. Jeg finder, efter det Ansørte, at det er rigtigt at vedtage et Lovforslag som dette. Den ærede Forslagsstiller udtalte, at vi ikke vare billige og retfærdige mod de Smaa i Samsundet ogsaa i den Henseende, at de i Virkeligheden ikke have fuldt Mennefferet, de staa tilbage i politiske og kommunale Rettigheder og kunne ikke gjøre sig saa meget gjældende, som de kunde, hvis de havde fulde Rettigheder. Et Forslag som dette vil nu ikke alene tilfredsstille dem, men ogsaa virke hen til,

at de føle mere Interesse for Samsundets Anliggender. Ganske vist vilde det være mere tilfredsstillende, naar der ikke i § 6 havde staaet, at Ministeren kunde, men at han var forpligtet . . . (Th. Nielsen: Det skal nok blive rettet!) Ja, det er nemlig ikke nok, at Ministeren har Lov til at give de 25 Dre, naar han ogsaa kan lade det være, saa er der nemlig ikke meget ved det. Men naar Ministeren var forpligtet til at gjøre det, var Loven efter min Mening langt bedre. Jeg veed nok, at der er dem, der sige, at vi have gjort nok for de Fattige, for Arbejderne, vi have oprettet Fattighuse, Fattiggaaarde, men jeg for min Part vilde ønske, at der ikke maatte komme ret Mange paa disse Steder. Ganske vist er der Individier, Druktenbolte for Exempel og Folk, der ikke forstaa at forsørge sig selv, som man er nødt til at forsørge paa en saadan Maade; men lad os hellere støtte Arbejderen saaledes, at han kan vedblive at beholde sin Selvtændighed, thi er den først gaaet tabt, har et Menneffe opgivet sig selv, er det hærten til Gavn for ham eller for Samsundet. Lad os derfor saa meget som mulig undgaa Fattighusene og Fattiggaaardene, de kunne være meget gode for dem, for hvem de ere byggede, det skal jeg ikke modsigge, men det er dog rigtigere at hjælpe de Fortrykte og Betrængte i Samsundet saaledes, at de kunne undgaa at komme der. Jeg skal med disse Ord anbefale det foreliggende Forslag.

Tauber: Jeg tror, at der i den Omstændighed, at det ifjor udkomne Lovforslag blev vedtaget af begge Thing og Stadskøbet af Regjeringen, ligger en Erkjendelse af, at det paahviler Statsmagten under Arbeidsløshed og i streng Vinter at træffe Foranstaltning til at afhjælpe Arbejderklassens Nød; denne almindelige Slutning tror jeg ikke kan bestrides. Men nu saae vi, at det ifjor vedtagne Lovforslag, hvad allerede den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Th. Nielsen) i sit Indledningsforedrag har fremhævet, blev benyttet i overordentlig ringe Omfang, og Hørsagen dertil maa vistnok søges deri, at det ikke var hensigtsmæssigt i sin Form og Indhold. Saavidt jeg har forstaaet Bemærkningerne til Finantsloven, blev der af de 500,000 Kr., som kunde anvendes ifølge dette Lovforslag, ikke benyttet Mere end 13—14,000, det vil sige, at Lovforslaget i Virkeligheden ikke blev benyttet og sikkert ikke kunde benyttes, thi havde det kunnet benyttes, var det ganske sikkert blevet benyttet. Under saadanne Omstændigheder maa det ligge meget nær, ja det maa næsten være en Forpligtelse for dem, der anerkjende den Grundsetning, som jeg antager deltes af hele Lovgivningsmagten ved Lovforslagets Behandling ifjor, at søge en anden Form for Bidrag fra Statskassen. Det Forslag, som her er stillet, gaar jo i samme Retning som de Lovforslag, der tidligere have været stillede her i Thinget. Jeg